

Raadsvoorstel

Registratienummer 16439869

Raadsvergadering 2 juli 2024

Onderwerp **Uitvoeringskrediet vervanging liften Paleisbrug**

We willen een robuuste en duurzame oplossing bieden voor de gebruikers van de liften van de Paleisbrug.

Voorgesteld besluit

Het college van Burgemeester en Wethouders stelt de gemeenteraad voor het volgende te besluiten:

Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 1.385.000,00 voor de realisatie van twee verticale liften bij de Paleisbrug, en dit te dekken uit de reserve Parkeren en Verkeer.

Aanleiding

De Paleisbrug is een prominente verbinding tussen het Paleiskwartier en de binnenstad, maar heeft ook een verblijfsfunctie. We vinden goed werkende liften zeer wenselijk voor de toegankelijkheid van de brug voor inwoners en bezoekers die van de liften afhankelijk zijn.

Na aanvankelijk goed gefunctioneerd te hebben, zijn door een toenemend aantal storingen aan de diagonale liften, waarbij ook mensen opgesloten raakten, deze liften eind 2021 buiten werking gesteld. Uit onderzoek en marktverkenning bleek dat er onvoldoende zicht kon worden geboden op een duurzame oplossing voor de storingsgevoeligheid van de huidige liften. Dit vanwege de unieke liftinstallatie. Een aanbesteding voor het herstel en duurzaam preventief onderhoud heeft geen inschrijvingen opgeleverd. Na consultatie is er alsnog een aanbieding gedaan voor herstel van de liften, echter zonder duurzaam, preventief onderhoud. Een second opinion over deze aanbieding gaf ons onvoldoende vertrouwen dat met de voorgestelde maatregelen voor de huidige liften een duurzame oplossing geboden werd.

Uw raad heeft op 20 september 2023 een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 150.000 om te komen tot een ontwerp en plan van aanpak voor de realisatie van twee verticale liften, op basis van bewezen techniek. In dit voorstel leggen we u de uitwerking hiervan voor en vragen we uw raad een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen om de beoogde robuuste en duurzame oplossing te realiseren.

Om te komen tot dit voorstel hebben we, samen met de geselecteerde marktpartijen en de architect van de Paleisbrug, verschillende varianten beoordeeld op ruimtelijke, technische, esthetische en financiële haalbaarheid. Op basis daarvan wordt voorgesteld om 2 verticale liften te realiseren op dezelfde plek als waar nu de 2 tijdelijke liften staan.

Deze 2 tijdelijke liften zijn mede geplaatst naar aanleiding van de door uw raad aangenomen motie om, vooruitlopend op een definitieve oplossing, de Paleisbrug via liften bereikbaar te maken.

Beoogd doel

We willen goed werkende liften waardoor de Paleisbrug als gastvrije verbinding tussen Paleiskwartier en binnenstad èn als verblijfsruimte weer voor iedereen toegankelijk is.

Zoals we in het voorstel d.d. 20 september 2023 aangaven, kiezen we voor een duurzame oplossing, waarbij de storingsgevoeligheid van de liften geminimaliseerd kan worden. We realiseren daarom meer gestandaardiseerde, verticale liften. Vanwege het ontwerp van de Paleisbrug, maar ook de beperkte mogelijkheden in openbare ruimte, zijn de mogelijkheden voor een oplossing beperkt. Gezien het iconische karakter van de Paleisbrug hebben we samen met de architect gekeken naar een passende oplossing in technische en esthetische kwaliteit en geld. Mede door middel van een grondruiltransactie met de eigenaar van het Essent-gebouw, kunnen we de gewenste oplossing realiseren.

Omdat we de voorbereiding in bouwteamverband met de beoogde leverancier en aannemers hebben uitgewerkt, hebben we een gedegen inzicht in de kosten van realisatie. We vragen uw raad daarom een krediet van € 1.335.000,00 beschikbaar te stellen, te dekken uit de reserve Parkeer en Verkeer.

Relevante besluitgeschiedenis

1. Raadsvoorstel voorbereidingskrediet [raadsvoorstel](#)

Argumenten

1. ***Er wordt belang gehecht aan goed werkende liften bij de Paleisbrug***

We zijn ons er terdege van bewust dat het realiseren van de nieuwe liften om een forse investering vraagt. Uit de diverse reacties die ons, maar ook uw raad hebben bereikt, blijkt dat er waarde wordt gehecht aan de toegankelijkheid van de Paleisbrug. Wij realiseren ons terdege dat het van belang is om op zo kort mogelijke termijn een duurzame oplossing te bieden. Omdat marktpartijen eerder hebben aangegeven op zijn vroegst eind 2024 ruimte hebben om de plaatsing van de liften uit te voeren, heeft uw raad ons verzocht een tijdelijke oplossing te bieden. We hebben op huurbasis recent twee tijdelijke liften geplaatst op de locatie waar ook de definitieve liften zijn beoogd; zodoende maken we werk met werk. Zoals door uw raad als suggestie is meegegeven, worden de kosten van deze tijdelijke oplossing ten laste gebracht van het onderhoudsbudget voor de huidige liften bij de Paleisbrug.

2. ***Leverancier, bouw, constructie en onderhoudsverantwoordelijkheid in één hand***

Zoals eerder is aangegeven zijn de huidige, diagonale liften onder verantwoordelijkheid van de aannemer van de Paleisbrug aangelegd; deze maakten onderdeel uit van het iconisch ontwerp. Het onderhoud is indertijd door de aannemer uitbesteed aan een derde partij. Bij de aanbesteding van begin 2023 voor herstel van de liften en het duurzaam preventief onderhoud van de huidige liften zijn zoals gezegd geen inschrijvingen gedaan. Zoals we in het raadsvoorstel d.d. 20 september 2023 ook al aangaven, kiezen we ervoor om bij de nieuwe liften het meerjarig preventief onderhoud en de opvolging van storingen aan de leverancier op te dragen. De verantwoordelijkheid voor

levering, constructie en onderhoud van de liften komt daarbij in één hand te liggen. Als gemeente hebben we daarmee meer zekerheden richting leverancier. Het onderhoudscontract gaat uit van maandelijke inspectie, waarbij onvolkomenheden direct hersteld worden. Bij storingen bedraagt de responstijd binnen kantoor tijden maximaal 2 uur; buiten kantoor tijden maximaal 4 uur. In de liftcabines zijn spreek-luister voorzieningen aangebracht, waarmee de gebruiker 24/7 rechtstreeks contact kan opnemen met de meldkamer. Bij opsluitingen bedraagt de responstijd maximaal 1 uur.

3. Met een meer gestandaardiseerde verticale lift met bewezen techniek wordt de storingsgevoeligheid verminderd.

De ervaringen met de huidige diagonale liften zijn leidend geweest voor de keuzen in het ontwerpproces. Daarbij gaat het niet alleen om de robuustheid van installaties, materialen en bediening, maar vooral ook om de dienstverlening bij preventief onderhoud, de leveringszekerheid (en snelheid) van onderdelen en opvolging van storingsmeldingen. We sluiten een servicecontract af als onderdeel van de realisatie overeenkomst, waardoor de liften 24/7 digitaal worden gemonitord. Bij afwijkingen wordt direct gehandeld. Daardoor beperken we de risico's op storingen, waardoor reactief handelen op basis van meldingen door gebruikers zoveel mogelijk voorkomen kan worden. Op basis van deze connectiviteit is tevens data gestuurd preventief onderhoud mogelijk (vervangen onderdelen voordat ze versleten zijn). Met deze toepassingen -boven op reguliere inspecties en onderhoud- verwachten we de storingsgevoeligheid te minimaliseren.

4. Door ontwerp fase in bouwteam te ontwikkelen minimaliseren we de tegenvallers

In de aanbesteding van de vervanging van de liften hebben we zowel het opstellen van het ontwerp, een plan van aanpak voor de realisatie en een uitvoeringbegroting uitgevraagd. Deze stappen zijn gezet in een bouwteam waaraan alle betrokken partijen, inclusief de architect van de Paleisbrug, deelnemen. Daardoor hebben we een goed zicht op de risico's tijdens de uitvoering en het onderhoud en hebben we maatregelen getroffen om de risico's te minimaliseren.

5. We zoeken naar een alternatieve, duurzame invulling van de huidige diagonale liftschachten

We kiezen ervoor om de huidige, diagonale liftschachten (nog) niet te verwijderen. Deze schachten maken onderdeel uit van het iconische ontwerp van de Paleisbrug. Dit biedt de kans om na te denken over een creatieve, mogelijk groene invulling van de constructie. Bovendien leidt dit tot een besparing van ca. € 400.000 op de benodigde investeringskosten.

Kantttekeningen en risico's

1. Ook verticale liften op basis van bewezen techniek kennen storingen

Storingsvrije liften bestaan niet. Daarnaast zijn liften in de openbare ruimte storingsgevoeliger dan liften in besloten ruimtes (o.m. weersinvloeden, onjuist gebruik, grotere kans op vandalisme). We verwachten de storingsgevoeligheid en de opvolgingssnelheid bij storingen te verbeteren door 24/7 online monitoring van essentiële onderdelen van de liften, door maandelijks inspectie en door data gestuurd preventief onderhoud.

2. Boekwaarde huidige, diagonale liften moet worden afgeschreven

De kosten van de diagonale liften bedroegen indertijd € 995.000. De liften zijn destijds niet separaat gekapitaliseerd, maar zijn in de totale kapitaalslasten van de brug meegenomen. De huidige boekwaarde van de liften zou per ultimo 2025 omgerekend € 51.000 bedragen. Deze boekwaarde moet van de boekwaarde van de brug worden afgeschreven. Overigens worden de nieuwe, diagonale liften gekapitaliseerd als technische installatie met een afschrijvingstermijn van 25 jaar.

3. Tijdens plaatsing definitieve liften is geen tijdelijk alternatief mogelijk

Er is ons veel aan gelegen om de toegankelijkheid van de Paleisbrug in de tijdelijke en definitieve situatie zoveel mogelijk te borgen. Vanwege de constructie van de Paleisbrug en de beperkte openbare ruimte, moeten de tijdelijke

en definitieve liften op dezelfde locatie geplaatst worden. Daarmee creëren we werk met werk, wat leidt tot een kostenbesparing. Dat betekent wel dat tijdens de werkzaamheden om de definitieve liften te plaatsen, de Paleisbrug tijdelijk niet per lift bereikbaar is. We vinden dit erg vervelend voor degenen die afhankelijk zijn van een lift, maar zien hiervoor helaas geen andere oplossing.

De huurovereenkomst voor de tijdelijke liften loopt tot eind maart 2025. De werkzaamheden voor de definitieve liften starten, zoals we nu voorzien, in april 2025. Naar verwachting zullen de definitieve liften in juni 2025 operationeel zijn.

4. **Planning definitieve liften hangt nauw samen met termijn opdrachtverlening**

In ons eerdere voorstel gaven we al aan dat -gelet op de druk op de markt- leveranciers op zijn vroegst eind 2024 in staat zijn om een liftinstallatie te leveren en installeren. De liften en schachtconstructies worden na opdrachtverlening, op afroep, op maat geproduceerd. We hebben in bouwteamverband, in overleg met de leverancier, een lean planning opgesteld, waarbij -uitgaande van positieve besluitvorming door de raad- in april 2025 de werkzaamheden kunnen aanvangen. Wanneer de opdrachtverlening voor uitvoering vertraagd wordt, heeft dit direct gevolgen voor de planning.

Financiën

De kosten van installatie en de huur van de tijdelijke liften bedragen tot eind december 2024 € 180.000. Deze kosten worden ten laste gebracht van het niet bestede onderhoudsbudget 2023 voor de huidige, diagonale liften, waarvoor uw raad € 200.000 beschikbaar heeft gesteld.

Het geraamde investeringsbedrag excl. btw voor de definitieve liften bedraagt € 1.385.000,00 ex BTW. Ruim € 900.000 daarvan is voor de liftinstallaties en de liftschachten zelf. Daarnaast zijn er nog kosten voor de fundering, bevestiging aan de bestaande brugconstructie, grondwerkzaamheden, verleggen van kabels en

leidingen, etc. Dit bedrag wordt gedekt uit de reserve Parkeren en Verkeer vanwege het infrastructurele karakter als onderdeel van de Paleisbrug in de verbinding voor voetgangers en fietsers tussen het Paleiskwartier en de binnenstad.

De reguliere afschrijvingstermijn van de traditionele, verticale liften bedraagt 25 jaar.

De kosten van preventief onderhoud van de verticale liften zijn geraamd op € 137.500 over een periode van 25 jaar. Met de leverancier wordt een servicecontract gesloten voor 24/7 digitale monitoring en opvolging van meldingen. Deze kosten zijn opgenomen in het preventief meerjaren onderhoudsprogramma.

Duurzaamheid

Door de huidige liftschachten nu niet te verwijderen maar op een andere manier in te zetten, beperken we de hoeveelheid sloop- en afvalmateriaal. We zoeken daarbij naar een creatieve invulling, passend binnen de duurzaamheidsdoelstellingen.

De plaatsing van de tijdelijke liften en de realisatie van de definitieve, verticale liften bij de Paleisbrug als verbinding tussen Paleiskwartier en binnenstad èn als verblijfsfunctie, dragen bij aan een inclusieve samenleving.

Participatie en communicatie

Bewoners van het Paleiskwartier en 't Zand zijn en worden door middel van bewonersbrieven geïnformeerd over de voortgang van werkzaamheden. Daarnaast informeren we het publiek via onze gebruikelijke kanalen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van 's-Hertogenbosch,

's-Hertogenbosch

De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

drs. B. van der Ploeg

drs. J.M.L.N. Mikkers

Bijlage Impresie

Registratienummer

16439869

Bevoegdheid raad

budgettair

Portefeuillehouder

R.A.P Geers

Commissie

Bedrijvigheid: 17 juni 2024

Sector/Afdeling

SB/MV/SB/BEH & PROG OR/PROG

Inlichtingen

L. Ottens

l.ottens@s-hertogenbosch.nl

www.s-hertogenbosch.nl

Correspondentie-adres: Postbus

12345

5200 GZ 's-Hertogenbosch

KvK nr 17278704

's-Hertogenbosch

Besluit van de raad

Registratienummer 16439869

Raadsvergadering 2 juli 2024

Onderwerp Uitvoeringskrediet liften Paleisbrug

De gemeenteraad van 's-Hertogenbosch,
gezien het voorstel van college van : 28 mei 2024

besluit:

Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 1.385.000 voor de realisatie van twee verticale liften bij de Paleisbrug en deze te dekken uit de reserve verkeer en parkeren.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch van 2 juli 2024

De gemeenteraad van 's-Hertogenbosch,

De Griffier,

De voorzitter,

drs. W.G. Amesz

drs. J.M.L.N. Mikkers

www.s-hertogenbosch.nl
Correspondentie-adres: Postbus
12345
5200 GZ 's-Hertogenbosch
KvK nr 17278704

